

„Ember lenni mindig, minden körülményben”

Emléktörödékek a negyvenéves érettségi találkozó kapcsán A tanítvány hálájával ajánlom

Dr. Lovász György Tanár úr 75. születésnapjának tiszteletére

Az ember szívének kedves emberek és helyek nem hagyják feledésbe veszni a múltat. Mint egykori öregdiáknak, így e sorok írójának is jóleső érzés visszagondolni a közös élményekre. E gondolatok, amelyek egyben egy hálás tanítványnak, a tanítványoknak is a tanári tisztelet iránti tiszteletet sugallják. Gyakran megcsik velem, hogy ha Szarvason, a főtérnél elhaladok az egykori gimnázium előtt akarva-akaratlanul is lelassítok, s az emlékezetemben megint látom, ahogyan *Hantos Gusztáv* bácsi kerékpáron érkezik, s tíz perccel nyolc óra előtt halasztja a jelző csengő, *Lovász tanár úr* szigorúan megjelenik a tanári szoba előtt, s lassan elcsendesednek a folyosók, majd a nyolcórás csengő hallatán elkezdődnek a tanítási órák.

A szarvasi Vajda Péter Gimnázium és Mezőgazdasági Szakközépiskola 1965-ben érettségizett IV. B osztálya, ez évben, augusztus 27-én tartotta a 40 éves érettségi találkozóját. Ezen a szép augusztusi napon, a szépen rendezett Fő téren, a művészi kivitelű Ceres-szobor mellett gyülekezünk. Ceres a bőségnak, az anyaságnak, a termékenységnek, a gabonának ókori istennője volt. A művészi kivitelű szobor, s a körülötte medencezerű kávéval díszesen kialakított kőút köré, osztálytársunk, *Komár Pálné Bagyin Erzsébet* „terelt” össze bennünket erre az alkalomra.

Mivel egykoron a gimnázium a régi épületét az óvónőképzőknek adta át, ezért 1960-ban a gimnázium a volt Arvaház épületébe költözött, amely akkor általános iskola volt (s ma is az). Szerencsések voltunk abban a vonatkozásban, hogy így a Fő téren, ebben a patinás épületben tanultunk, mind a négy évfolyamon. Negyven évvel ezelőtt, az iskola egyik földszinti osztálytermében, 29-en izgulunk végig az érettségi előtti heteket és napokat s tettünk sikeres vizsgát. Erre a mostani találkozóra, ugyancsak ebben a földszinti osztályteremben került sor, amely ha néhány órára is, de újra visszazavart a szálal még hitelesebb tette az ünnepi pillanatokot.

Az 1965-ben végzett IV. B osztály, tanárainkkal

Számunkra, mint egykori diákokra, a 40 éves érettségi találkozóknak, egyben: *tisztelet* az Alma Mater és névadója, Vajda Péter emléke előtt; *a hálát és köszönet* kinyilvánítása részünkről a tanáraink felé az emberformáló diákéveink során a humanista nevelésünkért; *a barátság dicsérete* az osztálytársi kapcsolatunk ápolása, mint emberi tényező ébrentartása; *emlékezés az áldott szüleinkre* akik bennünket a gondviselő figyelmességükkel indítottak utunkra a családi tűzhely, az otthon melegétől egy életre szóló emberi tisztelettel, amely megalapozta és meghatározta az emberré formáló gimnáziumi diákéveinket, a tanáraink oktató, nevelő igyekezetét; *régezzel emlékezés a néhai tanárainkra, osztálytársainkra*, akik már nem érthettek meg ezt a napot.

A negyvenéves találkozóon örültünk egymásnak, s annak, hogy tanáraink közül is jelen lehettek azok, akik utunkra bocsátottak bennünket. Szeretettel jött közénk egykori osztályfőnökünk *dr. Sebestyén Istvánné* nyugalmazott főiskolai docens, *dr. Lovász György* nyugalmazott iskolaigazgató, *Arvai Pál* aranydiplomás történelem tanár, a Vajda Péter Gimnázium nyugalmazott igazgatója. Körünkben tiszteltük *dr. Zsabka János* tanár urat, aki az „5+1”-es osztályunkban éppen a „pluszgyezet” tanítója, azaz a mezőgazdasági ismereteket és gyakorlatokat.

Összinté tisztelettel gondoltunk minden tanárunkra, közöttük a teljesség igénye nélkül: *Dr. Gábris József* iskolaigazgatónkra, *Kovács Béla* bácsi testnevelő tanárunkra, *Bilbók Péterné* biológia tanárnőnkre, *Medvegy Margit* földrajz szakos tanárnőnkre, az idegen nyelveket tanító *Gasztonyi József*, *Vizhányó Ferenc* és *Pataki György* tanár urakra, *Janurik Mihályra*, a mezőgazdasági ismeretek tanárára, *Szatur Géza* tanár úrra, *Puskás Albert* műszaki rajztanárunkra, a gyémántdiplomás *Kunok Bandi* bácsira.

A legutolsó, öt évvel ezelőtti találkozóknál óta már nem tudott eljönni közénk a tragikus körülmények között elhunyt *Szényi Sándor* kémia tanárunk: „a” Sanyi bácsi. Visszaemlékezvén, hogy kémiaóráin nem maradtak el a lányoknak címzett „*jövendőbeli Pistukák*”, „*virágcsokor fakand*” vagy éppen a „*lekváros csirke*” aznapi speciális tréfas és valódi receptje. Két évvel ezelőtt ugyancsak örökre elment közülünk *Hantos Gusztáv* tanár úr is. *Gusztáv bácsi* az egész gimnázium által elismert matematika szaktekinthető volt, aki szigorúsága mellett roppant energiát sugárzott, volt humora, egyénisége. Következtes, precíz követelményrendszere, egyes emberi vonásai ma is példaként jelennek meg. Mindkettőjük emlékét szeretettel megőrizzük.

A padokban ülve, újra átéltük az 1961-1965 közötti diákéveinket. Röviden mindenki beszámolt az elmúlt esztendő eseményeiről. Diaktársi minőségben egyelőre voltunk, légyen ott valaki ügyviteli igazgató vagy főkeztész, múzeumvezető, tanár, tanító vagy éppen könyvelő. Az ember

Lovász tanár úr a legendás füzettel

formáló idők nem múltak egy nyomtalanul. Vannak, akik súlyos betegségeket, tragédiákat hordoznak magukban, de ugyanolyan csillogó szemmel és fiatalkori lelkesedéssel tudnak beszélni azokról az évekről, amikor itt tanultak, s azokról, akik őket tanították.

Osztályfőnökünkre, *dr. Sebestyén Istvánné* Ica néniére, mindenkor nagy szeretettel gondolunk, akiknek a magyar nyelv és irodalmi műveltsége a német nyelv ismeretével párosult s tanította az osztályt. Az osztályfőnöki órákon és azon kívül is az élet praktikus oldalaira és fonák helyzetekre is ráirányította figyelmünket. Ica néni anyai szigorral bánt velünk, de anyai szeretettel is éreztettük. Az eddigi találkozóinkon minden lehetséges alkalommal velünk volt, s reméljük, hogy ez még így marad a jövőben is.

Különös élmény volt látni, ahogyan az osztályfőnökünk elővette egykori, már jócskán megsárgult „osztályfőnöki füzetét” s amelyben ugyanolyan precízen, megdöbbenve jegyzetelt, mint annak idején diákkorunkban. Közben javította a kis füzetében a változásokat, kinek hogyan alakult a pályafutása, mennyi az éppen aktuális unokák száma. Az első padból nézve, figyelve a mozdulatokat, ugyanolyan látam, mint ahogyan negyven évvel ezelőtt. Közben, kissé lehajtottam fejem, s úgy hallgattam őt. A gondolatok, a hangszó, a kimondott szavak hallatán, szememben megjelentek az első könnyecsek.

Nagyon nehéz utólag megmagyarázni azt az egykor magától értetődő tény, hogy az ő jelenléte, látás- és gondolkodásmódja, mitől volt oly egyszerű, és mégis mindennél hatékonyabb. Emberséges, segítőkészsége, egyszerű pedagógiai, szakmai ismerete, s nem utolsósorban a családi élet tisztelete és szeretete kapott fontos szerepet az életben. Sokat aggodott értünk. Véleményével mindig kijelölte az egyenes utat számunkra, hogy az életben el ne tévedjünk. Jó tanácsait megiszolva, nyugodtan mondhatom, osztálytársaim nevében is, hogy nem tévedtünk el. *„Csak az nem tévedt el, aki útközben néha-néha visszatért, hogy honnan is indult el.”*

Különös színtöltés volt a találkozóknak az is, amikor az igen nagyra becsült tanárunk, *dr. Lovász György tanár úr*, Gyuri bácsi elővett egy ugyancsak megsárgult, kissé kopott füzetet. Elmondása alapján 1954 óta, évenként egy-egy füzetekében – a főiskolán egy kicsit nagyobb füzetben, „mert ennek is meg kell adni a rangját” – minden egykori tanítványának neve és érdemjegyei benne vannak. Felemelő érzés volt lapozgatni ebben a füzetben. Igazi emberi jellemvonások és emberi értékek tükröződnek vissza a sorok között. Gyuri bácsi atyai gondoskodással szerettett és irányított bennünket. Tanított, nevelt az emberséges szigor módszerével. A tekintélyét nemcsak tudásával, szigorával, hanem megjelenésével, jó humorával is kivívta tanítványai között. Közelgő, 75. születésnapja alkalmából ezúton is gratulálunk. Elsősorban nagyon jó egészséget kívánva, reméljük, hogy legendás füzetét még nagyon sokáig hordozza a több évtizedes érettségi találkozóira. A pedagógus munkája a csendes esőhöz hasonlítható. A csendes eső, amely jó sokáig tart, a tájban megbújó magokat. Azok magukba szívják a nedvességeket, és később – akár a szárazság idején is – képesek termőre fordulni. A találkozón elhangzottak alapján, bár szimbolikusán, de ide kívánkozna *Dr. Zsabka János* tanár úrnak a magvetők alaposágával elmondott szavai, mely szerint: *„így látszik, hogy az elvetett mag, amit én is próbáltam elvetni, itt-ott azért ki-*

kelt”, arra utalva, hogy közülünk is lettek agrárszakemberek.

A találkozón, nagy figyelemmel hallgattuk *Arvai Pál* történelemtanárunk élményekben gazdag visszaemlékezéseit. Fiatalos derűvel kitért arra is, őt idézve: *„a harmadik osztályban a szlovákiai tanulmányi kirándulás azért sikerülhetett olyan jól, mert a helyszíneket előzőleg a Lovász Gyurival mi magunk is bejártuk. Sőt az akkori zsebpénzünkből foglaltuk le a szállásokat.”*

A gondolatokat csokorba szedve, nagyon hamar kiderült, az emlékek még nagyon elevenen élnek bennünk. A mezőgazdasági gyakorlatok során, szinte halljuk *Rideg bácsi* intó szavait, a dolgos precíz munka megkezdését, közben kedvenc lovát a „*Kesdi*” bízattja a szántáshoz. Nem maradtak el a tanítási órák élményei sem. Eszünkbe jutottak a testnevelés órák, s az is, hogy *Kovács Béla* bácsi rendszeresen futtatott bennünket az Erzsébet ligetben és a sportpályán. Sportnövekedési országosan is elismertek voltunk. Mint e sorok írója, szeretném jegyezni meg, hogy az ő biztatására lettem hosszútávú futó, majd évekként később a tájékoztatósi futó sportágban kilencszeres magyar bajnok.

Igaz, hogy e mostani találkozó a „negyvenéves” jelzőt viseli, de valójában a diákévek, így az élményekben gazdag, emlékezetes osztálykirándulások is, már négy évvel korábban elkezdődtek. Az első osztályban Pécs környéke, a második osztályban Sopron-Kőszeg és környéke volt az úti cél. Ezt követte, az előzőekben Arvai tanár úr által is emlegetett szlovákiai kirándulás, pedig ez akkor, a hatvanas évek közepén, még nem is volt olyan egyszerű.

A negyvenéves ismeretség kapcsán külön kell szólnunk három kiváló tanáregyéniség együttes tevékenységéről. A kezdetektől fogva az *Arvai Pál*, *dr. Lovász György* és *dr. Sebestyén Istvánné* tanári hármas, ez a „triumvirátus”, a kirándulásokat is beleértve mindig végig kísérték pályánkat, sőt minden alkalommal, így együttesen is megvizsgálták a találkozóinkat. Mi valamennyien – akiket jó sorsunk megajándékozott azzal, hogy életünk találkozhatott ezekkel a kiváló tanár-egyénségekkel – hálásak lehetünk.

Az ebéd után előkerültek a régi fényképek, de az új, színes felvételek az unokáink is. Természetesen azt is éreztük, hogy az idő azért elszűhant felettünk, de bíztunk abban, hogy közös bölcseséggel a jövőben kétfévente újra látjuk egymást.

Összességével elmondható, hogy nem győzzük elég hálával megköszönni a minket tanító tanárainkat, hogy olyan jó felkészítést kaptunk ebben a szarvasi középiskolában, ami további iskolák megszerzésében segített bennünket. Lehet, hogy a tantárgyak is előbb több azért tünnek érdekesnek, mert senkihez nem hasonlítható logikával, és odaadással éppen ők tanították! Elméleti és gyakorlati tudást egyaránt kaptunk a régi falak között. Tanáraik magas színvonalú szakemberek voltak, így oktatták tantárgyukat. A kellő szigor mellett mindenkor éreztük az emberségüket is.

Napjainkban olykor elnézve az ünneplőbe öltözött diákokat, a mai „vajdás” lányokat, akik hagyományosan a matrózblúzt veszik fel, hisszük azt, hogy hozzánk az egykori, ma öregdiákokhoz hasonlóan érzik, hogy az iskolai élet mindig szép és tartalmas, ha azá tesszük.

Dr. Sindely Pál
Fotók: Sindely

Kilenc éves a Zebra

Kilencedik születésnapját ünnepelte a szarvasi Granárium Zebra Klub, – mint hírlík – igen jó hangulatú hétvégi koncerttel, ennek kapcsán beszélgettünk a klub vezetőjével, Bukovinszky Bélával. A beszélgetésből körvonalazódott, hogy a tizedik évadban az eddigieknél talán jobb feltételekkel működhet a klub, hiszen a rendszerváltás előtt a kultúrpolitikát meghatározó három „T” – tiltás, türés, támogatás – harmadik fázisába, a támogatásba most jutott el a könnyűzene, ami egyúttal deklaráltan is részévé vált a nemzeti kultúrának.

– Nagy buli volt a születésnap?
– Igen, jó hangulatban telt, bár én már visszafogottabban ünnepeltem, másnap családi dolgaim voltak, de a közönség és a fellépők igen jó bulit csináltak. Hál’ istennek a műfaj

A Körös TV felvétele

kikezmergett a három-négy éve tartó hullámvölgyből, mely időszakot a klubok megszűnése és bezárása jellemezte, s félt volt, hogy az élőzene is odaszal. Azonban nem így történt, szerencsére, sőt a fellendülést mutatja, hogy ma Szarvason négy könnyűzenei banda is van, amire már nagyon régen volt példa. Ha húsz-harminc gyerek hangszert fog a kezébe, az tők jó, pláne azzal az érzéssel, hogy ehhez a Zebra-nak is lehet némi köze, hiszen itt látják, hallják az inspirációt adó amatőröket és profikat.

– Az ő fellépéseiknek is tágabb teret ad egy most induló minisztériumi program.

– Igen, és ez nagy előrelépés a könnyűzene műfajában. A most létrejött PANKKK (Program A Nemzeti Kortárs Könnyűzenei Kultúráért) révén végre a könnyűzene is részesevé vált a nemzeti kultúrának, oly módon is, hogy a minisztérium pályázatokkal támogatja a hön könnyűzenét, elsősorban az amatőröket. Pályázni lehet a vidéki kluboknak az amatőr zenekarok tiszteletdíjában 50 százalékra, tehetségkutató programok szervezésére – amit mi már magunktól is régóta csinálunk – és az ott fellépők egyfajta utógondozására. De pályázhatnak maguk a zenekarok is, utazási költségeik fedezésére, az önkormányzatok és művelődési házak pedig próbábeliségek kialakítására, rezsijére. Nagydolog ez, szinte azt lehet mondani, hogy a legendás három „T” – tiltás, türés, támogatás – támogatási fázisába jutott ezzel a programmal a hazai könnyűzene és a klubélet.

– Gondoltad volna, kilenc éve az indulás, hogy lesz ilyen időszak?

A Körös TV felvétele

– Szerettük volna ezt hinni, tizennégy éve, hiszen a pinceklubos Zebra-val akkor indultunk, a kilenc év a Granárium Zebra Klubra vonatkozik, de ma már ezt a helyet jelenti a Zebra, az „őskor” kissé elhalványodott, ha nem is felejtjük el.

– Mindezek után milyen tizedik évadra számíthat a Zebra közönsége?

– Szeretnénk úgy megcsinálni, hogy jó legyen: alapvetően nem lesz látványos változás, csak talán a PANKKK-kal elindul egy folyamat, ami könnyebb működést, több programot, nagyobb sikereket tesz lehetővé mind a kluboknak, mind a zenekaroknak, s persze a közönség is jól jár. Továbbra is a zene lesz a meghatározó, de folytatódik a filmklub és lesznek beszélgetős esték is. Hagyományainkhoz híven megtartjuk a befogadó szemléletünket, bármely – szélsőségektől mentes – párt, civil szervezet, csoportosulás helyet találhat nálunk programjaira.

T.L.